

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 163/2021-79

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou JUDr. Henrietou Danišovou, Janka Alexyho 7, Bratislava, proti uzneseniu Krajskej prokuratúry v Bratislave č. k. 4 Kn 76/20/1100-10 zo 14. apríla 2020 a uzneseniu Úradu inšpekčnej služby, útvaru inšpekcie, odboru inšpekčnej služby Stred, Banská Bystrica ČVS: UIS-32/0-OISS-2020 z 21. februára 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 15. júna 2020 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 12 ods. 1, 2 a 4, čl. 14 ods. 1, čl. 16 ods. 1 a 2, čl. 17 ods. 1, čl. 19 ods. 1, 2 a 3, čl. 22 ods. 1 za spojku a a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj porušenia práv podľa čl. 6 ods. 1, čl. 8 ods. 1 a 2 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 9 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady EÚ 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov (ďalej len „nariadenie“) s poukazom na čl. 16 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „zmluva“) uznesením Krajskej prokuratúry v Bratislave (ďalej len „krajská prokuratúra“) č. k. 4 Kn 76/20/1100-10 zo 14. apríla 2020 (ďalej len „uznesenie krajskej prokuratúry“) a uznesením Úradu inšpekčnej služby, útvaru inšpekcie, odboru inšpekčnej služby Stred, Banská Bystrica (ďalej len „úrad inšpekčnej služby“) ČVS: UIS-32/0-OISS-2020 z 21. februára 2020 (ďalej len „uznesenie úradu inšpekčnej služby“). Obe napadnuté uznesenia žiada sťažovateľka zrušiť. Ďalej žiada vysloviť príkaz, aby krajská prokuratúra a úrad inšpekčnej služby v jej veci konali. Od krajskej

prokuratúry sa sťažovateľka domáha priznania primeraného finančného zadost'učinenia vo výške 10 000 000 eur.

2. Z obsahu podanej ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že úradu inšpekčnej služby bolo 29. januára 2020 doručené oznámenie sťažovateľky pre podozrenie zo spáchania prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení účinnom v čase spáchania skutku (ďalej len „Trestný zákon“) tým, že dvaja vyšetrovatelia Policajného zboru 12. decembra 2019, 17. decembra 2019 a 30. decembra 2019 v mieste výkonu svojej služobnej činnosti v budove sídla úradu inšpekčnej služby na Mlynských nívách 61 v Bratislave neprevzali od sťažovateľky sťažnosť proti uzneseniu, doplnenie sťažnosti a ďalšie písomnosti súvisiace s trestnou vecou evidovanou pod ČVS: UIS-585/OISZ-2019 podľa nej kvalifikovaným spôsobom, pričom odmietli predmetné písomnosti opatriť okrúhlou pečiatkou vyšetrovateľa, uviesť ňou požadované poznámky na kópiách písomností alebo odmietli od nej osobne prevziať písomnosti s odôvodnením, že vykonávajú iné služobné úlohy s odporúčaním, že písomnosti môže doručiť na podateľni sekretariátu odboru Ministerstva vnútra Slovenskej republiky alebo prostredníctvom Slovenskej pošty.

3. Uznesením úradu inšpekčnej služby bolo oznámenie sťažovateľky odmietnuté podľa § 197 ods. 2 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). Sťažnosť podaná sťažovateľkou proti uzneseniu úradu inšpekčnej služby bola uznesením krajskej prokuratúry zamietnutá podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku ako nedôvodná.

4. Z uznesenia úradu inšpekčnej služby vyplynulo, že z oznámenia sťažovateľky ani z výpovedí dotknutých vyšetrovateľov nebolo možné ustáliť, že by došlo k spáchaniu prečinu zneužívania právomoci verejného činiteľa tak, ako to predpokladá § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, alebo iného trestného činu uvedeného v osobitnej časti Trestného zákona. Úrad inšpekčnej služby poukázal na spis evidovaný na odbore inšpekčnej služby Stred útvaru inšpekcie úradu inšpekčnej služby pod ČVS: UIS-585/OISZ-2019, v ktorom bola sťažnosť sťažovateľky evidovaná a ďalej aj na nariadenie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 98/2016 o registratúrnom poriadku v znení neskorších predpisov, v zmysle ktorého podania adresované ministerstvu prijíma podateľňa. Nie je povinnosťou vyšetrovateľa osobne preberať písomnosti týkajúce sa vecí, o ktorých koná, pokiaľ nie sú predložené priamo na úkonoch trestného konania. Povinnosťou vyšetrovateľa je o týchto podaniach konať, vyhodnocovať ich obsah a rozhodovať.

5. Krajská prokuratúra na podnet sťažovateľky preskúmala postup úradu inšpekčnej služby a konštatovala, že závery vyšetrovateľa uvedené v uznesení úradu inšpekčnej služby sú správne, plne sa s nimi stotožnila, odôvodnenie je dostatočné a preskúmateľné. Poukázala na zákonné znaky skutkovej podstaty trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, z ktorých nedošlo k naplneniu ani jedného z nich. Z hľadiska postupu pri objasňovaní skutkového stavu veci a vyhodnocovaní zhromaždených dôkazov rovnako nebolo možné konštatovať žiadne pochybenie príslušného vyšetrovateľa Policajného zboru: *„Z vykonaného dokazovania nebolo preukázané, že podozriví, ako príslušníci PZ, v danom prípade konali v úmysle*

spôsobíť inému škodu alebo zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený prospech, a to vykonávaním svojej právomoci spôsobom odporujúcim zákonu.“

6. Podaním doručeným ústavnému súdu 14. júla 2020 sťažovateľka doplnila ústavnú sťažnosť o informáciu o počte príloh priložených k podanej ústavnej sťažnosti a spôsobe ich evidovania podateľňou ústavného súdu. V ďalšom doplnení ústavnej sťažnosti podaním z 25. augusta 2020 uviedla informáciu, že „usvedčila“ príslušných vyšetrovateľov, pritom z obsahu podania nie je zrejmé, z akého konania, pretože k nemu nepripojila žiadne rozhodnutie.

II.

Argumentácia sťažovateľky

7. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti podrobne popisuje chronológiu dosiaľ podaných trestných oznámení týkajúcich sa podozrení zo spáchania iných trestných činov. Všetky tieto trestné konania spája do jedného celku a opakovane spochybňuje postupy a rozhodnutia orgánov činných v trestnom konaní, ak nepostupovali pri vybavovaní jej trestných oznámení podľa jej predstáv.

8. Opakovane sa ohradzuje proti nahliadnutiu vyšetrovateľa konajúceho v inej trestnej veci do súdneho spisu vedeného na Okresnom súde Bratislava IV v konaní o obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, ktorý obsahuje informácie o zdravotnom stave sťažovateľky, čo je podľa nej v rozpore s ochranou osobných údajov týkajúcich sa jej zdravotného stavu. Tvrdí, že ňou uvádzané skutkové okolnosti nasvedčujú spáchaniu trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa. Postup úradu inšpekčnej služby a krajskej prokuratúry pri vybavovaní jej podnetu/oznámenia hodnotí ako nezákonný, odôvodnenie oboch napadnutých uznesení je podľa jej názoru nedostatočné. Skutočným motívom konajúcich orgánov je podľa jej mienky snaha zakryť pochybenia príslušných orgánov v rámci vybavovania jej predošlých trestných oznámení.

9. Uvádza, že predmetom napadnutých uznesení bolo posudzovanie iného skutku, než aký uviedla v podanom trestnom oznámení. Jej oznámenie nebolo vybavené riadnym spôsobom, ale nedostatočne odôvodnenými uzneseniami. Poukazuje na neoprávnené zásahy do jej ľudskej dôstojnosti, cti, dobrej povesti a dobrého mena.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Podstatou námietok sťažovateľky je jej nesúhlas s postupom orgánov činných v trestnom konaní pri vybavovaní ňou podaného trestného oznámenia. Napadnuté uznesenia považuje za nedostatočne odôvodnené a nereflektujúce skutočný obsah ňou podaného trestného oznámenia a nespĺňajúce požiadavky kladené v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru a judikatúry na spravodlivé trestné konanie, namieta aj porušenie základného práva na súkromie a práva na ochranu osobných údajov týkajúcich sa zdravotného stavu sťažovateľky.

III.1. K namietanému porušeniu sťažovateľkou označených základných práv uznesením úradu inšpekčnej služby:

11. Sťažovateľka namieta uznesenie úradu inšpekčnej služby, ktorý postupom podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku odmietol ňou podané trestné oznámenie a ktoré napadla sťažnosťou. Napadnuté uznesenie úradu inšpekčnej služby žiada zrušiť a vec vrátiť úradu inšpekčnej služby na ďalšie konanie.

12. O sťažnosti proti uzneseniu úradu inšpekčnej služby bolo rozhodnuté uznesením krajskej prokuratúry, ktorá podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť zamietla, pretože bola nedôvodná.

13. Pre rozhodnutie ústavného súdu v časti namietaného uznesenia úradu inšpekčnej služby je teda podstatné, že existoval iný orgán verejnej moci, ktorý vec preskúmal a rozhodol. To vylučuje právomoc ústavného súdu na prieskum uznesenia úradu inšpekčnej služby. Na prerokovanie tejto časti ústavnej sťažnosti nemá ústavný súd právomoc, preto ju bolo potrebné v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením krajskej prokuratúry:

14. Pred pristúpením k preskúmaniu obsahu napadnutého uznesenia krajskej prokuratúry ústavný súd konštatuje, že ústavná sťažnosť spísaná kvalifikovaným právnym zástupcom – advokátom je z formálneho, ako aj obsahového hľadiska nesúrodá, nejasná, obsahujúca opakujúce sa časti, ktoré nesúvisia s ďalším textom a ani so samotným predmetom podanej ústavnej sťažnosti.

15. Okrem opísania skutkových okolností musí odôvodnenie sťažnosti obsahovať najmä právne argumenty a právne posúdenie predloženého sporu, a to tak, aby konkrétnym vecným okolnostiam bolo adresne priraditeľné porušenie niektorého zo sťažovateľom označených práv. Inými slovami, vznesenie relevantných námietok zo strany sťažovateľa musí spočívať v uvedení skutočností svedčiacich o porušení jeho konkrétne označených základných práv alebo slobôd rozhodnutím, opatrením, procesným postupom, prípadne inou aktivitou alebo nečinnosťou konkrétneho orgánu verejnej moci. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju stabilnú judikatúru, podľa ktorej absencia zmysluplného, ústavnoprávne relevantného odôvodnenia ako východiskového rámca ústavnej sťažnosti spôsobuje nedostatok zákonom ustanovenej náležitosti podľa § 43 ods. 1 v spojení s § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde a je dôvodom na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku náležitostí ustanovených zákonom (IV. ÚS 124/08, III. ÚS 26/2012, III. ÚS 241/2013, I. ÚS 225/2016, III. ÚS 313/2016, I. ÚS 291/2017, III. ÚS 570/2017, IV. ÚS 91/2018, IV. ÚS 343/2020, IV. ÚS 572/2020).

16. Vo vzťahu k označenému čl. 46 ods. 1 ústavy ústavný súd v prvom rade pripomína svoju ustálenú judikatúru, v zmysle ktorej právo fyzickej osoby na začatie trestného konania proti označenej osobe na základe podaného trestného oznámenia nepatrí medzi základné práva a slobody

podľa druhej hlavy ústavy a ani ho nemožno odvodiť z niektorého zo základných práv alebo slobôd (II. ÚS 42/00). Súčasťou práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je ani oprávnenie „každého“, aby na základe jeho návrhu (podnetu) bol orgán prokuratúry povinný podať obžalobu proti označeným osobám. Takéto základné právo „každého“ nie je upravené ani v ústave, ani v Trestnom poriadku, prípadne v zákone o prokuratúre (I. ÚS 64/96, II. ÚS 42/00).

17. O porušení základného práva na inú právnu ochranu by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by orgány činné v trestnom konaní nevenovali trestnému oznámeniu sťažovateľky pozornosť, ktorú vyžaduje zákon (I. ÚS 456/2020).

18. Opierajúc sa o uvedené východiská, ústavný súd pristúpil aj napriek formálnym nedostatkom k posúdeniu opodstatnenosti ústavnej sťažnosti sťažovateľky v časti namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, a to s ohľadom na sťažovateľkou tvrdený nedostatok odôvodnenia napadnutého uznesenia krajskej prokuratúry.

19. Skutok (alebo určitý dej, ktorý sa odohral) sa nestáva trestným činom len preto, lebo ho za trestný čin označí oznamovateľ, čo platí v skutkovej aj právnej (kvalifikačnej) rovine. Samotné posúdenie, či je dôvodné podozrenie zo spáchania skutku ako trestného činu, resp. z jeho spáchania konkrétnou osobou, je plne v kompetencii orgánov činných v trestnom konaní, resp. vo vzťahu k uznaniu viny a uloženiu trestu v kompetencii súdu. Každý má síce zákonný nárok na to, aby sa jeho podaniami, návrhmi a sťažnosťami kompetentné orgány dostatočne efektívnym spôsobom zaoberali a aby ich vybavili, avšak nikto nemá nárok na to, aby výsledok tohto vybavenia zodpovedal jeho predstave (III. ÚS 173/2018, IV. ÚS 463/2020). V konkrétnom prípade nemožno považovať závery dotknutých orgánov už *prima facie* za neodôvodnené, resp. arbitrárne a ústavne neutržateľné.

20. Krajská prokuratúra jasným, logickým a udržateľným spôsobom uviedla, že skutok, ktorý sťažovateľka označuje ako zneužívanie právomoci verejného činiteľa, nenapĺňa ani jeden zo znakov skutkovej podstaty uvedeného trestného činu, rovnako tu absentuje škodlivý následok, keďže sťažovateľke nebolo znemožnené podávanie podnetov, oznámení, resp. doplnení zákonným spôsobom. Ak sťažovateľka tvrdí, že krajská prokuratúra preskúmavala iný skutok, než pre ktorý bolo trestné oznámenie podané, toto tvrdenie ďalej nie je ničím podložené a rozvinuté. Celkovo možno konštatovať, že podaná ústavná sťažnosť sa pohybuje len v rovine polemík so závermi príslušných orgánov činných v trestnom konaní, čo je nedostatočný argumentačný základ pre prípadné vyslovenie porušenia označeného základného práva.

21. Vzhľadom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre zjavnú neopodstatnenosť.

III.3. K namietanému porušeniu čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajskej prokuratúry:

22. Z čl. 6 ods. 1 dohovoru (pokiaľ je jeho aplikovateľnosť založená na trestnom oznámení proti tretej osobe) nevyplýva právo na začatie a vedenie trestného stíhania proti tretej osobe alebo právo na jej odsúdenie v trestnom konaní [porov. Dziedzic v. Poľsko, č. 50428/99, rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) z 25. 11. 2003, bod 6; Helmers v. Švédsko, č. 11826/85, rozsudok ESLP z 29. 10. 1991, bod 29; Kusmierek v. Poľsko, č. 10675/02, rozsudok

ESLP z 21. 9. 2004, bod 48, tiež II. ÚS 42/00, II. ÚS 238/02, III. ÚS 198/03, II. ÚS 28/06, III. ÚS 38/05, III. ÚS 278/06, II. ÚS 88/99, IV. ÚS 423/09, II. ÚS 738/2016]. V prípade namietaného porušenia čl. 6 ods. 1 dohovoru, teda pri namietaní porušenia práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd poukazuje na okolnosť, že tento článok sa týka iba rozhodnutí súdov rozhodujúcich o právach občianskej povahy alebo o opodstatnenosti trestného obvinenia osoby, ktorá je účastníkom konania pred súdom (III. ÚS 206/06, III. ÚS 2/09, II. ÚS 494/2014, IV. ÚS 132/2020, IV. ÚS 463/2020).

23. Vzhľadom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto jej časti odmieta podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, pričom aj v tejto časti je potrebné zdôrazniť, že ústavnoprávna argumentácia sťažovateľky formulovaná advokátom nezodpovedá podmienkam kladeným na vecné odôvodnenie ústavnej sťažnosti.

III.4. K namietanému porušeniu čl. 12 ods. 1, 2 a 4 ústavy, čl. 14 ods. 1 ústavy, čl. 16 ods. 1 a 2 ústavy, čl. 17 ods. 1, čl. 19 ods. 1, 2 a 3 ústavy, čl. 22 ods. 1 ústavy, čl. 8 ods. 1, 2 a čl. 13 dohovoru, čl. 9 ods. 1 nariadenia a čl. 16 ods. 1 zmluvy uznesením krajskej prokuratúry:

24. V tejto súvislosti sťažovateľka namieta, že riadnym nevyšetrením ňou uvádzaných skutočností došlo k zásahu do jej základného práva na ochranu súkromia, resp. súkromného života a dôstojnosti. Odvoláva sa na tvrdené neoprávnené nahliadnutie do súdneho spisu vedeného na Okresnom súde Bratislava IV, ku ktorému došlo v súvislosti s iným trestným stíhaním. Na podporu svojich tvrdení sťažovateľka neuvádza žiadne relevantné právne argumenty, ktoré by ústavný súd mohol posudzovať. Iba nesúhlas, resp. tvrdenie polemizujúce so závermi dotknutých orgánov nemožno akceptovať ako relevantnú ústavnoprávnu argumentáciu.

25. V súvislosti s uvedenými nedostatkami a ich rozsahom ústavný súd pripomína, že ich nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na taký postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom a publikovaná judikatúra, z ktorej jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok náležitostí podaní účastníkov konania (IV. ÚS 77/08, III. ÚS 357/2010, I. ÚS 547/2016, I. ÚS 432/2016). Vzhľadom na to, že nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí sa netýkalo len formálnych náležitostí ústavnej sťažnosti, ale jej esenciálnych obsahových náležitostí (ústavnoprávna nedostatočnosť odôvodnenia ústavnej sťažnosti), ústavný súd sťažovateľku nevyzýval na odstránenie nedostatkov ústavnej sťažnosti (II. ÚS 58/2019, I. ÚS 346/2019, I. ÚS 351/2019). Taký postup (vo vzťahu k zákonným náležitostiam návrhu) nie je možný najmä po uplynutí zákonnej lehoty na podanie ústavnej sťažnosti.

26. Povinnosti advokáta vyplývajúce zo zákona o ústavnom súde a zo zákona o advokácii vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je advokát povinný vykonávať tak, aby boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (II. ÚS 117/05, III. ÚS 236/07, III. ÚS 334/09). Nemožno v tomto smere urobiť iný záver ani v prípade vlastných predstáv klienta o podobe návrhu a spôsobe argumentácie.

27. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady.

28. Vzhľadom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku náležitostí ustanovených zákonom.

29. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa už ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľky v petite ústavnej sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. marca 2021

Libor DUEA
predseda senátu